

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

IŽANGA

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą¹, Kelmės rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą², Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus³ ir 2019 metų veiklos planą.

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba yra biudžetinė įstaiga, *nepavaldi*, bet atskaitinga Kelmės rajono savivaldybės tarybai.

LR vietos savivaldos įstatymo 27 str. numatyta, kad Savivaldybės kontrolierius, prižiūrėdamas, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai *atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą* savivaldybės administracijoje, savivaldybės administravimo subjektuose ir savivaldybės kontroliuojamose įmonėse. Tarnybos veikla organizuojama pagal patvirtintą veiklos planą. Visos auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei svarstomos Savivaldybės tarybos Kontrolės komitete. Auditų ataskaitos ir išvados skelbiamos Savivaldybės interneto svetainėje www.kelme.lt.

Tarnybos veiklos ataskaita yra skirta Kelmės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai, kuriai Tarnyba yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2018 metų veikla ir jos rezultatais.

TARNYBOS MISIJA

Tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

- atlieka išorės auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia išvadą dėl Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo;
- rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės paskolų ėmimo, viešojo ir privataus sektorių partnerystės;
- nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato pagrindinius principus, kuriais grindžiama Tarnybos veikla: nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo.

Tarnyba savo veikloje vadovaujasi Tarptautiniais audito standartais, Valstybės kontrolieriaus patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais, metodikomis.

INSTITUCIJOS STRATEGINIAI TIKSLAI

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 27 str. 9 d. 15 p. (su vėlesniais pakeitimais).

² Savivaldybės tarybos 2011-06-29 sprendimas Nr. T-186 (su vėlesniais pakeitimais).

³ Savivaldybės tarybos 2014-03-27 sprendimas Nr. T-65.

Stiprinti Tarybos vykdomą savivaldybės biudžeto kontrolę

LR Vietos savivaldos įstatyme numatyta, kad Taryba prižiūri, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas. Viena iš efektyvios kontrolės priemonių yra Kontrolės ir audito tarnybos auditinė veikla. Savo ruožtu, Kontrolės ir audito tarnybos veiksmingumas gali būti žymiai padidintas, jei Taryba ir Kontrolės komitetas išklaustų ir aptartų Kontrolės ir audito tarnybos svarbiausius auditų rezultatus ir susitelkę kartu imtųsi ar paskatintų kitus imtis reikiamų veiksmų, siekiant pašalinti auditų metu nustatytus veiklos trūkumus.

Siekdama šio strateginio tikslo, Kontrolės ir audito tarnyba aktyviai bendradarbiauja su Taryba. Kontrolės komitetui teikiama informacija apie atliktų auditų rezultatus. Kontrolės ir audito tarnyba siekia palengvinti Tarybos darbą tvirtinant savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius.

Skatinti pažangių finansų valdymo ir kontrolės sistemų diegimą viešajame sektoriuje

Pradėjus taikyti tarptautiniu mastu priimtus audito standartus bei geriausią praktiką, pasikeitė pagrindinis Kontrolės ir audito tarnybos veiklos tikslas. Dabar audito užduotis – ne tik ieškoti klaidų bei pažeidimų, bet ir padėti gerinti savivaldos sektoriaus skaidrumą ir atskaitingumą, racionalų finansų valdymą ir patikimą kontrolę.

Vienas iš apskaitos, skaidrumo ir atskaitingumo gerinimo būdų – vidaus kontrolės stiprinimas. Atlikdami finansinį auditą, mes vertiname audituojamų subjektų vidaus kontrolės procedūras – ar jos yra pakankamos ir veiksmingos. Savivaldybės institucijai, įstaigai skirtų savivaldybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumas ir efektyvumas priklauso nuo to, ar vidaus kontrolės procedūros leidžia fiksuoti padarytas klaidas ir laiku jas ištaisyti. Tose institucijose, kuriose vidaus kontrolė veikia efektyviai, žymiai sumažėja atliekamo audito apimtis. Taigi nauda savivaldybei akivaizdi – užtikrinamas taupus ir teisėtas savivaldybės biudžeto lėšų naudojimas.

Skatinti į rezultatus orientuotą valdymą viešojo administravimo subjektuose

Lietuvoje nuo 2000 metų įgyvendinamas programinis biudžetas, asignavimų valdytojais skatinami veiklą orientuoti į rezultatus. Patobulinta strateginio planavimo metodika bei kiti teisės aktai, susiję su į rezultatus orientuotu valdymu. Į rezultatus orientuoto valdymo skatinimas viešajame sektoriuje yra glaudžiai susijęs su vidaus kontrolės sistemų stiprinimu, rezultatyvesniu lėšų panaudojimu viešajame sektoriuje.

Šiuo metu į rezultatus orientuotas valdymas dar sunkiai įgyvendinamas Savivaldybės viešajame sektoriuje. Ne visos institucijos bei įstaigos tinkamai nustato programų tikslus, kurie turėtų atspindėti siekiamą poveikį visuomenei, uždavinius, kurie parodytų institucijų bei įstaigų teikiamas paslaugas. Vertinimo kriterijų sistema bei ją palaikanti valdymo informacijos sistema, leidžiančios visapusiškai įvertinti viešojo administravimo subjektų veiklą, taip pat nėra išvystytos. Asignavimų valdytojų atskaitomybė už veiklos rezultatus dažnai yra nepakankama ar nepatikima.

Kontrolės ir audito tarnyba atlieka veiklos auditus, kuriais siekiama audituojamiems subjektams pateikti rekomendacijas, leidžiančias pasiekti, kad savivaldybės turtas būtų naudojamas taupiai, efektyviai ir rezultatyviai. Artimiausiais metais didelis dėmesys bus skiriamas į rezultatus orientuotam valdymui viešojo administravimo subjektuose tobulinti.

TARNYBOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

2018 metų veiklos planas⁴

Veiklos planas rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose Tarnybai nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, išankstinio tyrimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais.

⁴ Patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. V-11.

Planavimo prioritetais laikomi Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyti šie kasmetiniai įpareigojimai:

- kiekvienais metais *iki liepos 15 dienos* rengti ir teikti išvadas dėl savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio - savivaldybės biudžetinių įstaigų, savivaldybės išteklių fondų ir kitų savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio, parengto kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinio, ir savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuriame pateikiami savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys bei dėl savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo (LR Savivaldos įstatymo 27 str. 1 d. 2 p., 9 d. 10 p., LR Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 32 str. 1 d.);

- sudaryti sąlygas Valstybės kontrolės pareigūnams dalyvauti savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audite tokiu mastu, kad Valstybės kontrolės pareigūnai surinktų tinkamus ir pakankamus įrodymus išvada dėl nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio parengti, ir teikti duomenis Valstybės kontrolei apie savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito rezultatus (LR vietos savivaldos įstatymo 27 str. 9 d. 21 p.).

Preliminarus prioritetinių audituotinių sričių mastas 2018 metais buvo :

- Kelmės rajono savivaldybės 2017 metų biudžeto asignavimai, paskirstyti 52 asignavimų valdytojams.
- Kelmės rajono savivaldybė 2017 metais vykdomos 7 programos.
- Kelmės rajono savivaldybės 2017 m. konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys, kurį sudaro 46 viešojo sektoriaus subjektų finansinės ataskaitos.
- Kelmės rajono savivaldybė 2017 metų pradžioje valdomas 77 537,52 tūkst. EUR įsigijimo verte valstybės ir savivaldybės nefinansinis turtas.

Kelmės rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2018 m. planinis audito darbo dienų skaičius vienam darbuotojui - 252 audito darbo dienos, iš kurių apie 80 proc. laiko planuojama skirti auditams atlikti ir išvadoms parengti.

Rengiant 2018 metų veiklos planą, atlikta Tarnybai teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė. Nustatyti kiekybiniais (skiriamų asignavimų dydis) ir kokybiniais (ankstesnio audito data) aspektais reikšmingi audito subjektai, įvertinta Tarnyboje gauta informacija apie poreikį auditams bei Tarnybos žmogiškieji ištekliai. Įvertintos riziką mažinančios priemonės – kitų institucijų (lėšų davėjų, Valstybės kontrolės, Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ir kt.) atliekami tikrinimai, auditai.

Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas 2017 m. spalio 26 d. posėdyje⁵ pritarė Tarnybos 2018 metų veiklos planui. Tarnybos 2018 metų veiklos planas buvo patvirtintas Savivaldybės kontrolieriaus įsakymu ir teisės aktų nustatytais terminais pateiktas Valstybės kontrolei.

Tarnybos finansavimas 2018 m.

2018 metų pradžioje Tarnyboje dirbo 2 darbuotojai – valstybės tarnautojai. 92,8 proc. Tarnybai patvirtintų asignavimų skirti ir panaudoti darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms.

<i>Pavadinimas</i>	<i>Asignavimų planas (įskaitant patikslinimus), tūkst. Eur</i>	<i>Panaudota asignavimų (kasinės išlaidos), tūkst. Eur</i>
Darbo užmokestis	46,8	46,8
Socialinio draudimo įmokos	14,3	14,3
Prekių ir paslaugų naudojimas	4,7	4,7
Iš viso:	65,8	65,8

⁵ Savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto 2017-10-26 posėdžio protokolas Nr. KT-10.

SVARBIAUSI 2018 METŲ DARBAI

Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų ataskaitų auditai	– Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro: – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis, – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal 2017 m. gruodžio 31 d. duomenis; – Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumas. <i>Parengta audito strategija, nustatytos reikšmingos ir rizikingos sritys, atliktas aukščiausio lygio vidaus kontrolės vertinimas. Audito procedūros vykdomos pas Savivaldybės 2017 metų biudžeto asignavimų valdytojus bei Savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupę sudarančius viešojo sektoriaus subjektus:</i> Audituoti atrinkti subjektai: <i>BĮ Kelmės rajono savivaldybės administracija. BĮ Kelmės specialioji mokykla; BĮ Kelmės rajono suaugusiųjų mokymo centras BĮ Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokykla; BĮ Kelmės kultūros centras; SĮ Kelmės knygynas.</i> Audituoti atrinktos sritys: <i>Darbo užmokesčio, Prekių ir paslaugų naudojimas (viešieji pirkimai), Mokėtinų ir gautinų sumų, Biudžetinių įstaigų pajamų naudojimas; Paskolų naudojimo ir apskaitos, Metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio (pajamos, išlaidos), Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinio. Turto valdymo, disponavimo ir apskaitos Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo laikymasis; Paveldosaugos funkcijos vykdymas savivaldybėje; Vandens tiekimo ir geriamojo vandens įstatymo vykdymas.</i>
2018 metų veiklos auditai	– VŠĮ Kelmės verslo ir turizmo informacijos centro veiklos auditas; – Veiklos auditas „Strateginis planavimas Kelmės rajono savivaldybėje.“
Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditas	– Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro: – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis; – konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys pagal 2018 m. gruodžio 31 d. duomenis; – Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumas. <i>Auditai pradėti 2018 m. II pusmetį, bus užbaigti 2019 m. II pusmetį:</i> <u>Biudžeto strategija:</u> • Metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio (pajamos, išlaidos, mokėtinų ir gautinų sumos), • Paskolų naudojimo ir apskaitos, • Reikšmingi likučiai reikšminguose komponentuose: • Prekių ir paslaugų naudojimas (savivaldybės administracijoje sudaro 6 676 tūkst. eurų pagal 2018-02-20 Nr. T-45, t.y., 51,26 proc.); • Darbo užmokesčio audito programa (administracija ir DU lėšų naudojimas Vaiko gerovės centre (pagal Kontrolės komiteto rekomendaciją); • Turto audito programa, <u>KFAR strategija:</u> • Kilnojamųjų kultūros vertybių apskaita (Kelmės krašto muziejus);

	• Konsolidavimas; • Reikšmingi likučiai reikšminguose komponentuose; <u>Teisėtumo auditas</u> Kelmės rajono savivaldybės administracijos 2018 metų viešieji pirkimai
Išvados Savivaldybės tarybai	Savivaldybės administracijai pateikus prašymus, įvertintas Savivaldybės skolinimosi limitų laikymasis ir Savivaldybės tarybai pateiktos dvi išvados dėl ilgalaikių paskolų ėmimo: -2018-03-05 išvada Nr. KA-1 dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 1 246 800 eurų ilgalaikę paskolą projektams, finansuojamiems iš Valstybės investicijų programos, savivaldybės biudžeto bei Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos, finansuoti ir ankstesniems skolinims įsipareigojimams dengti (LR finansų ministerijos paskoloms refinansuoti); -2018-06-12 išvada Nr. KA-12 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės imti ilgalaikę 40,00 tūkst. eurų ilgalaikę paskolą investiciniam projektui finansuoti“.

2018 METŲ AUDITAI

4.1. Savivaldybės įstaigų finansiniai (teisėtumo) auditai

Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, bei už savivaldybės biudžeto asignavimų ir savivaldybės turto administravimą, naudojimo teisėtumą, savivaldybės biudžeto vykdymo organizavimą ir savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą.

Kelmės rajono savivaldybės konsoliduojamųjų subjektų vadovai yra atsakingi už žemesniojo lygio ataskaitų rinkinių parengimą ir pateikimą bei jiems perduotų savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei efektyvią vidaus kontrolę.

2018 metais finansinius (teisėtumo) auditus atlikome BĮ Kelmės rajono savivaldybės administracijoje, BĮ Kelmės kultūros centre, BĮ Kelmės specialiojoje mokykloje, BĮ Kelmės suaugusiųjų mokymo centre, BĮ Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokykloje.

Auditai atlikti siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikti duomenys teisingai parodo finansinius rezultatus, visais atžvilgiais išsamiai ir teisingai atspindi turtą, finansavimo sumas, įsipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, grynąjį turtą ir pinigų srautus.

Vertindami subjektų vidaus kontrolę, nustatėme, kad ne visuose subjektuose pagrindinės vidaus kontrolės procedūros sukurtos atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos sistemą ir kitus vidaus kontrolės kriterijus.

Audituoti subjektai 2017-12-31 duomenimis disponavo turtu už 94 875,42 tūkst. eurų, arba 80,47 proc. visų subjektų turto (117 895,49 tūkst. eurų), panaudojo 13 557,5 tūkst. eurų arba 47,7 proc. asignavimų

Eil. Nr.	Audituojamas subjektas	Turto dydis ⁶ (tūkst. eurų)	Subjekto reikšmingumas Konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio grupėje (proc.) 117 895,49 tūkst. eurų	Panaudoti asignavimai	Subjekto reikšmingumas BV grupėje 28 447,5 tūkst. eurų
1.	BĮ Kelmės rajono	93 116,7	78,98	11 177,17	39,29

⁶ Finansinių ataskaitų rinkinių duomenys.

	savivaldybės administracija				
2.	BĮ Kelmės kultūros centras	1324,8	1,12	907,8	3,19
3.	BĮ Kelmės specialioji mokykla	198,0	0,17	772,9	2,72
	BĮ Kelmės suaugusiųjų mokymo centras	94,12	0,08	181,9	0,64
5.	BĮ Kelmės Algirdo Lipeikos menų mokykla	141,8	0,12	517,7	1,82
	Iš viso	94875,42	80,47	13 557,5	47,7

Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalimi VSS metinių ataskaitų rinkiniai turi būti audituojami. Viešųjų įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 14 punktu nustatyta, kad sprendimą dėl viešosios įstaigos audito priima ir renka audito įmonę visuotinis dalininkų susirinkimas. *Savivaldybės viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų 2017 metų finansinių ataskaitų rinkiniai audituoti UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“. Įstaigoms pateiktos besąlyginės nuomonės.*

Kontrolės ir audito tarnyba atliko metinių finansinių ataskaitų rinkinių arba finansinės būklės ataskaitų (toliau – FBA) vertinimą, juose pateiktų duomenų atitiktį apskaitos registrų duomenims ir likučių 2017-12-31 teisingumą.

Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2017 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Kelmės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais parengtos ir pateiktos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šių ataskaitų sudarymą.

Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2017 metų konsoliduoto finansinių ataskaitų rinkinio teikėme sąlyginę nuomonę. Savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos nuomone, Kelmės rajono savivaldybės biudžeto vykdymo 2017 m. ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius savivaldybių biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymą ir duomenų pateikimą. Dėl nepilnai sutvarkytos ir netikslios vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos Savivaldybės administracijoje, negalėjome patvirtinti Kelmės rajono savivaldybės konsoliduotos finansinės būklės ataskaitos 2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis A.II.3. „Infrastruktūra ir kiti statiniai“ likučio 66 673,57 tūkst. eurų.

Dėl Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracija, pasirašiusi lėšų naudojimo sutartis, neužtikrino, kad lėšų gavėjai teiktų įsipareigojimo turinio ataskaitas, neanalizavo, ar lėšos panaudotos ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai. Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorė, kaip asignavimų valdytoja, nesilaikė LR biudžeto sandaros įstatymo 5 str. bei LR valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos aprašo 61 p. reikalavimų, nes lėšos smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programos vykdytojams 2017 metais buvo skiriamos, nesant asignavimų valdytojo sprendimo bei nesudarant lėšų naudojimo sutarčių. Tuo pačiu neprašant iš jų įsipareigojimo turinio ataskaitų, taigi, nevykdant atsiskaitymo kontrolės. Kai kurios savivaldybėje pasirašomos sutartys įvardijamos kaip paramos sutartys (pvz., smulkaus ir vidutinio ūkio, vėlesnės smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo) sutarčių pavadinimas ir esmė neatitinka įstatymo nuostatų ir negali būti traktuojamas kaip paramos teikimas.

Audito metu nustatyta, kad Kelmės rajono savivaldybės taryba nėra patvirtinusi geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo infrastruktūros

plėtros planų. Paskutinis plėtros planas buvo patvirtintas 2012-2015 metams⁷. Savivaldybėje nebuvo laikomasi Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 str. 5 d. nuostatų, nes Kelmės rajono savivaldybės taryba nepatvirtino paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos planų, nenustatytos paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos. Nesilaikoma LR geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 str. nuostatų.

Savivaldybėje nesilaikoma LR turizmo įstatymo 18 straipsnio 2 d., kurios nurodo, kad savivaldybės, vadovaudamosi Lietuvos turizmo plėtros programos nuostatomis, rengia, tvirtina ir įgyvendina savivaldybės turizmo plėtros programas (strategijas) arba savivaldybės turizmo ir rekreacijos schemas ir projektus. Kelmės rajono savivaldybėje nepatvirtinta turizmo plėtros programa. Kelmės rajono savivaldybėje nebuvo atsakingo skyriaus ar asmens už turizmo funkcijos vykdymą. Nesilaikant LR turizmo įstatymo 18 str. 1 d. nuostatų, savivaldybėje nėra patvirtintos procedūros, kaip savivaldybė skatina turizmo verslą kaip darbo vietų kūrimo ir gyventojų užimtumo priemonę. Nesilaikoma turizmo įstatymo 18 str. 5 d. planuoja ir įgyvendina priemones, reikalingas rekreacinių teritorijų apsaugai, poilsio ir turizmo veiklai šiose teritorijose plėtoti, tvarko rekreacinių teritorijų apskaitą, tvirtina rekreacinių teritorijų naudojimo reglamentus. Nėra nustatyta, kas ir kaip savivaldybėje tvarko rekreacinių teritorijų apskaitą, tvirtina rekreacinių teritorijų naudojimo reglamentus.

Savivaldybėje nesukurtas pakankamai efektyvus Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų vykdymo kontrolės mechanizmas. Savivaldybė nepakankamai kontroliuoja, kaip Savivaldybės reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų vadovai vykdo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą.

Įstaigose nekilnojamas turtas apskaitomas netinkamai, inventorizacija atlikta formaliai; pagal panaudos sutartis perduotas turtas inventorizuotas, nesilaikant Inventorizacijos taisyklių. Patalpos įmonėms išnuomos, neturint savininko sutikimo ir patvirtinto įkainio.

Įstaigose priemokos darbuotojams skirtos, nepatvirtinus biudžeto; pareiginės algos koeficientai padidinti, nesilaikant įstatymo nuostatų; priemokos už papildomus darbus skirtos, nesilaikant Darbo apmokėjimo įstatymo 10 str. nuostatų. Priemokos už darbo intensyvumą skirtos, nenurodant konkrečių darbų. Mokymosi atostogos apmokamos, nesilaikant DK nuostatų. Tinkamai neperžiūrėtos kai kurių darbuotojų funkcijos.

Įstaigose nesilaikoma viešųjų pirkimų įstatymo. Vidaus dokumentuose nereglamentuoti teisinių paslaugų pirkimai. Kelmės rajono savivaldybės administracijoje kuras įsigytas, neatlikus viešųjų pirkimų procedūrų.

Nepilnai laikomasi kasos darbo organizavimo ir operacijų atlikimo taisyklių, Bilietų naudojimo ir apskaitos taisyklių, o Savivaldybės tarybos sprendimas, leidžiantis patiems įstaigų vadovams nusistatyti įkainius, prieštarauja įstatymui. Nurašomos prekės ir medžiagos kelia abejonių dėl biudžeto lėšų naudojimo skaidrumo, racionalaus ir efektyvaus naudojimo. Tarnybinio transporto naudojimui būtina kontrolė.

2018 metais buvo atliktas veiklos auditas VŠĮ Kelmės turizmo ir verslo informacijos centre, kurio metu buvo nustatyta, kad nuo pat Įstaigos veikimo pradžios nebuvo paruošta ir patvirtinta Įstaigos veiklos strategija, nenustatyti veiklos vertinimo kriterijai; nepatvirtinta Įstaigos vidaus kontrolės tvarka; viešosios įstaigos valdymo struktūros (patvirtinta tik 2017 metų pabaigoje, prasidėjus auditui) ir pareigybių sąrašo sudarymo tvarka; pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, sąrašas ir kvalifikaciniai reikalavimai; konkurso pareigoms, į kurias darbuotojai priimami konkurso būdu, organizavimo taisyklės. Audito metu nustatyta, kad Įstaigos metinio

⁷ Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 29 d. sprendimas Nr. T-330.

veiklos plano struktūra neatitinka Strateginio planavimo rekomendacijų. Kelmės rajono savivaldybės tarybos tvirtinamuose VŠĮ Kelmės turimo ir verslo informacijos centro paslaugų verslui ir turizmui programos planuose vykdomos priemonės tik iš dalies siejamos su įstaigos vykdomomis veiklomis, o metinės veiklos kryptys nustatomos, nevertinant jų įgyvendinimo, neskatinama siekti geresnių veiklos rezultatų. Audito metu negalėjome įsitikinti įstaigos duomenų teisingumu, nes įstaiga neregistruoja, kam, kada, kokia tema buvo suteikti paklausimai, konsultacijos. Audito metu nustatyta, kad įstaigos vadovui kintamoji dalis nustatyta ilgesniam nei finansinių metų terminui. Be to, nėra aiškūs veiklos vertinimo kriterijai, yra tik vienas rodiklis ir visiškai neaišku, kaip, pavyzdžiui, didėjant įgyvendinimo rodikliui, yra vertinama

Veiklos audito „Strateginis planavimas Kelmės rajono savivaldybėje“ metu nustatėme, kad savivaldybėje nepilnai įgyvendinti planavimo dokumentų sąsajų reikalavimai; nenumatyti savivaldybės plėtros prioritetai; Strateginio plano įgyvendinimo institucinėje struktūroje nėra atstovaujamas visuomenės lygmuo; ne pagal rekomendacijas suformuota strateginio planavimo komisija dirba be darbo reglamento; Savivaldybės tarybos komitetų dalyvavimas rajono strateginio planavimo procese formalus; Strateginio planavimo grupėje nėra savivaldybės biudžetinių, viešųjų įstaigų atstovų; Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus funkcijos neužtikrina strateginių planų įgyvendinimo priežiūrą; neregamentuotas strateginio plėtros plano priežiūros procesas; vizijos rodikliams nenustatytos siektinos reikšmės; plėtros prioritetų tikslų ir uždavinių įgyvendinimui nenustatytos vertinimo kriterijų reikšmės; Savivaldybės SPP įgyvendintų priemonių pasiekimai vertinami tik SVP lygyje; Savivaldybės 2017-2019 metų SVP nenustatyti veiklos prioritetai; 2017-2019 m. SVP priemonės ir rodikliai nepakankamai suderinti su ilgalaikio strateginio plano priemonėmis ir rodikliais; kai kurios SVP priemonės apibrėžiamos abstrakčiai; programų tikslams pasiekti nustatyti žemiausio lygio vertinimo kriterijai; programų uždavinių vertinimo kriterijai ne visuomet leidžia įvertinti rezultatą;

IŠVADOS SAVIVALDYBĖS TARYBAI

Taryba 2018 metais parengė ir pateikė Savivaldybės tarybai dvi išvadas dėl ilgalaikės paskolos ėmimo. Jos buvo pateiktos surinkus įrodymus, pagrindžiančius Savivaldybės skolinius įsipareigojimus ir suteikiantys pagrindą pateikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl galimybės imti paskolas iš kredito įstaigų imti. *Išvadose Savivaldybės tarybai pabrėžta Savivaldybės administracijos atsakomybė už Savivaldybės vardu prisiimtų paskolų naudojimą pagal Savivaldybės tarybos nurodytą paskirtį teisės aktų nustatyta tvarka.*

Taikyti vertinimo kriterijai – atitiktis teisės aktams, reglamentuojantiems Savivaldybės skolinimąsi 2018 metais:

- Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas⁸,
 - Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas⁹,
 - Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas,
 - Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintos Savivaldybių skolinimosi taisyklės¹⁰.
- ✓ 2018 m. kovo 9 d. pateikta išvada Nr. KA-1, kurioje įvertinta Kelmės rajono savivaldybės galimybė imti ilgalaikę 1 246 800 eurų ilgalaikę paskolą projektams, finansuojamiems iš Valstybės investicijų programos, savivaldybės biudžeto bei Europos Sąjungos ir kitos

⁸ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“ (2012-03-21 nutarimo Nr. 304 redakcija).

tarptautinės finansinės paramos, finansuoti ir ankstesniems skoliniamis įsipareigojimams dengti (LR finansų ministerijos paskoloms refinansuoti).

- ✓ 2018 m. birželio 12 d. pateikta išvada Nr. KA-12, kurioje įvertinta Kelmės rajono savivaldybės galimybė imti ilgalaikę 40,00 tūkst. eurų ilgalaikę paskolą investiciniam projektui „Daugiafunkcio sporto centro statyba Kelmėje“ finansuoti.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMAS

Tarnybos veiklos veiksmingumas matuojamas atlikto darbo apimtimi ir rezultatų teigiamu poveikiu. Reikšmingiausiai audito veiksmingumas pasireiškia tuo, kad apie audito metu nustatytus teisės aktų pažeidimus, klaidas, netikslumus ir kitus trūkumus informuotas audituojamas subjektas juos ištaiso ir finansinėse ataskaitose išvengiama esminių iškraipymų.

Iš viso dėl įstaigų finansinių ataskaitų duomenų tikslinimo ir Savivaldybės lėšų ir turto naudojimo teisėtumo pateiktos audituotų subjektų audito ataskaitose biudžetinėms įstaigoms pateiktos 66 rekomendacijos. Atlikdami 2018 ir vėlesnių metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio auditą, numatysime riziką ir procedūras dėl šių rekomendacijų vykdymo įvertinimo. Iš 66-ių iki 2019-03-01 įsipareigotų įgyvendinti rekomendacijų, įgyvendintos 39, arba 59,1 proc., 16 rekomendacijų įgyvendinimo terminai dar nepasibaigę.

Įgyvendinamos arba įgyvendintos šios reikšmingos rekomendacijos:

- ✓ Nuolat atnaujinti Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą;
- ✓ Patikslinti vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašą, nurodant kelių sudarančias sudėtines dalis (elementus), suteikti gatvėms pavadinimus.
- ✓ Imtis priemonių organizuoti konkursą UAB Kelmės vanduo direktoriaus pareigoms eiti. Imtis priemonių organizuoti konkursą UAB Kelmės vanduo direktoriaus pareigoms eiti.

Neįgyvendintos šios administracijai ir įstaigoms pateiktos rekomendacijos:

- ✓ patvirtinti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų (išskyrus paviršines nuotekas) tvarkymo infrastruktūros plėtros planą- Kelmės rajono savivaldybė;
- ✓ patvirtinti paviršinių nuotekų tvarkytojų veiklos planus- Kelmės rajono savivaldybė;
- ✓ Siekiant tinkamai įgyvendinti LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 str. nuostatas, pasitvirtinti procedūras:

kaip taryba organizuoja geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų, būtinų viešajam geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui, **perdavimą ar naudojimą;**

kaip taryba ar jos įgaliotos institucijos, organizuoja geriamojo vandens tiekimą, **paviršinių nuotekų tvarkymą**, geriamojo vandens tiekimo **paslaugų teikimą** savivaldybės teritorijoje; Šių rekomendacijų įgyvendinimo terminas atidėtas iki 2020-12-30.

- ✓ Siekiant tinkamai įgyvendinti LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 10 str. nuostatas, pasitvirtinti procedūras, kaip
 - 12) administracijos direktorius ar jo įgalioti asmenys koordinuoja ir prižiūri geriamojo vandens tiekimą, paviršinių nuotekų tvarkymą, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo **paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje;**
 - 14) administracijos direktorius ar jo įgalioti asmenys teritorijų planavimo procedūrų metu prižiūri, kad geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektai ir jų sanitarinės apsaugos zonos būtų išdėstyti komunikacijų koridoriuose arba būtų užtikrintos galimybės naudotis servituto teise, **kai reikia prižiūrėti, keisti ir kitaip naudoti geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektus;**
 - 16) administracijos direktorius ar jo įgalioti asmenys **vykdo garantinį geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą, kai** viešajam geriamojo vandens tiekėjui ir nuotekų tvarkytojui **sustabdomas ar panaikinamas veiklos licencijos galiojimas;** Šios rekomendacijos terminas atidėtas iki 2019-12-30.

- ✓ Siekiant tinkamai įgyvendinti LR turizmo įstatymo 18 str. nuostata, imtis priemonių:

- patvirtinti turizmo plėtros programą;
 - patvirtinti procedūras, kaip savivaldybė skatina turizmo verslą kaip darbo vietų kūrimo ir gyventojų užimtumo priemonę;
 - nustatyti procedūras, kaip ir kas planuoja ir įgyvendina priemones, reikalingas rekreacinių teritorijų apsaugai, poilsio ir turizmo veiklai šiose teritorijose plėtoti, tvarko rekreacinių teritorijų apskaitą, tvirtina rekreacinių teritorijų naudojimo reglamentus;
 - nustatyti procedūras, kas ir kaip atlieka savivaldybės teritorijoje esančių turizmo išteklių ir paslaugų rinkotyrą ir rinkodarą ir ši funkcija nevykdoma.
 - ✓ Pasitvirtinti Pirkimų, nepatenkančių į Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reglamentavimo sritį, tvarką, kurioje būtų aptarti ir pirkimai atliekami vadovaujantis šiame vertinime aptartomis VPĮ išimtimis. Kelmės KC
 - ✓ Kaip metodinę priemonę pasirengti teisinių paslaugų rūšių, kurias reikia pirkti pagal VPĮ (įsigaliojusio po 2017 m. liepos 1 d.) reikalavimus, ir kurių pirkimams taikoma išimtis, sąrašą. Kelmės KC;
- Nesuėję įgyvendinimo terminai** (nustatyti auditų įstaigose metu) arba šiuo metu įgyvendinamos rekomendacijos:
- ✓ Suformuoti žemės sklypus po pastatais, statiniais, dėl jų naudojimo sudaryti sutartis ir įregistruoti teisės aktų nustatyta tvarka – Kelmės KC;
 - ✓ Pakeisti patalpų Janonio g. 11E, Kelmė, paskirtį ir įregistruoti nekilnojamojo turto registre- Kelmės KC;
 - ✓ Kreiptis į tarybą dėl teisėto patalpų Lioliuose perdavimo įstaigai – Kelmės KC;
- Neįgyvendintos 2016, 2017 metais teiktos rekomendacijos:**
- ✓ Patikslinti Bendrovės įstatus, konkrečiai apibrėžiant veiklos bendrinius tikslus įmonei, kurie atspindėtų ilgalaikius savivaldybės lūkesčius, pagrindinės ir kitos veiklos objektus. Įtvirtinti nuostatas dėl Bendrovės ir vadovo veiklos priežiūros funkcijų, dėl stebėtojų tarybos sudarymo. Įtvirtinti nuostatas dėl bendrovės valdymo ir priežiūros organų bei savivaldybės administracijos direktoriaus atsiskaitomumo savivaldybės tarybai.
 - ✓ Imtis priemonių inventorizuoti savivaldybės teritorijoje esančius želdinius ir želdynus, kaip to reikalauja Želdinių ir želdynų apskaitos taisyklės. Rekomendacijos terminas pratęstas iki 2019-12-30.
 - ✓ Atsižvelgiant į nustatytus dalykus dėl Vaiguvos katilinės modernizavimo, imtis priemonių užtikrinti, kad savivaldybėje sudaromos sutartys atitiktų savo esmę ir vyktų pagal įstatymuose nustatytus reikalavimus ir procedūras.
 - ✓ **Atkreipiamo dėmesio, kad lieka neįgyvendinta Valstybės kontrolės rekomendacija dėl sutarčių su „Litesko“ sąlygų keitimo.** Kad šilumos ūkio turtas visais atvejais būtų perimtas teisinga verte ir laikantis įstatymo, Kelmės rajono savivaldybė turi inicijuoti sudarytų sutarčių su Litesko pakeitimus: numatyti, kad pasibaigus turto valdymo perdavimo laikotarpiui, perimamo turto vertė būtų ne mažesnė nei sudarant sutartį, ir įtvirtinti aiškias turto įvertinimo taisykles ir atitinkamas sąlygas tuo atveju, jei šio reikalavimo nėra laikomasi.

AUDITO KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Profesinės etikos reikalavimai

Savivaldybių kontrolierių asociacija Visuotinio susirinkimo 2017 m. gruodžio 7 d. sprendimu Nr. 2 patvirtino *Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą, pagal kurį Savivaldybės kontrolierius ir tarnybos darbuotojai privalo nepasiduoti subjekto darbuotojų, kuriame atliekamas auditas, ir kitų suinteresuotų asmenų spaudimui ir įtakai; būti politiškai neutralus.*

Tarnybos valstybės tarnautojų elgesio taisyklėse nustatyti profesiniai reikalavimai ir procedūros, užtikrinančios Vietos savivaldos įstatyme savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos

veiklai nustatytų principų – nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo, laikymąsi. Siekiant sumažinti ar pašalinti grėsmes auditoriaus nepriklausomumui, nustatytos įvairios prevencinės priemonės: Tarnybos valstybės tarnautojai neaudituoja įstaigų, kuriose gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktai, deklaruoja viešuosius ir privačius interesus, savarankiškai pasirenka audito metodus, tiriamas sritis, prieš pradedant auditą pildo Nešališkumo deklaracijas. Šios priemonės leidžia užtikrinti, kad auditai būtų atliekami objektyviai ir nešališkai, kad Tarnybos valstybės tarnautojai nedalyvautų su einamomis pareigomis nesuderinamoje veikloje.

Darbuotojų kompetencija, mokymas

Tarptautiniuose audito standartuose ir Valstybinio audito reikalavimuose, kuriais vadovaujasi Tarnyba, nustatyta auditą atliekančių darbuotojų pareiga – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus auditui atlikti. Vienas svarbiausių veiksnių, leidžiantis užtikrinti tinkamą ir efektyvų audito atlikimą, yra valstybės tarnautojo profesinė kompetencija. Reikalavimai Tarnybos darbuotojams yra nuolat didinami profesionalumo, atsakomybės, veiklos viešumo ir kitais aspektais. Norint išlaikyti tinkamą specialistų kompetenciją, būtina užtikrinti savalaikį ir efektyvų mokymą. 2018 metais Tarnybos darbuotojai dalyvavo vidutiniškai 60,5 valandų mokymuose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo, finansinio (teisėtumo) ir veiklos auditų metodikos ir kitais aktualiais funkcijoms vykdyti klausimais.

LR valstybės tarnybos įstatymo 46 straipsnis numato, kad valstybės tarnautojų mokymui skirtos lėšos turi sudaryti ne mažiau kaip 1 procentą ir ne daugiau kaip 5 procentus valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytų asignavimų. Savivaldybės biudžeto lėšų kvalifikacijai kelti buvo panaudota 982 Eur., t.y., 1,5 proc. Dalis mokymų buvo apmokėta iš Savivaldybių kontrolierių asociacijos lėšų.

Audito kokybės kontrolės sistema ir stebėseną

2018 metais Tarnyboje vykdyta nuolatinė audito kokybės užtikrinimo procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo stebėseną. Atliktos audito procedūros prižiūrėtos ir peržiūrėtos, siekiant nustatyti, ar auditas atliekamas pagal audito planą ir programas, atliktas darbas ir gauti rezultatai tinkamai pateikti darbo dokumentuose, išspręsti ir audito išvadoje bei rekomendacijose pateikti visi svarbūs audito klausimai, pasiekti audito procedūrų tikslai, padarytos išvados ir rekomendacijos atitinka darbo rezultatus ir pagrindžia nuomonę.

PRIORITETA

Kiekvienais metais Kontrolės ir audito tarnybos veikloje išskiriami prioritetai, kurių pagrindu formuojami veiksmų ir darbo planai. Nuolat stebime vidaus kontrolę audituojamuose subjektuose, vertiname rizikas, kaupiame ir analizuojame, sisteminame, apibendriname sukauptus auditų rezultatus ir nustatome audito prioritetus.

2018 metais ypatingą dėmesį skyrėme ir išplėtėme audito tikslus ir didelį dėmesį skyrėme strateginiam planavimui, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi savivaldybės kontroliuojamuose subjektuose, bei ar savivaldybėje tinkamai vykdomi įvairiais įstatymais suteikti įgaliojimai.

Šiais metais, pradėdami naują finansinių (teisėtumo) ir veiklos auditų ciklą, tęsiame analizę, ar savivaldybėje tinkamai vykdomos funkcijos; atliekame teisėtumo auditą, vertindami Kelmės rajono savivaldybės administracijos vykdomus viešuosius pirkimus; vertiname kilnojamųjų kultūros vertybių apskaitą. Pagal bendradarbiavimo sutartį su LR Valstybės kontrole 2019 metais bus atliekamas Kelmės rajono savivaldybės nekilnojamojo turto (pastatų) valdymo veiklos auditas bei Uždaryjū akcinių bendrovių valdymo veiklos auditas. Artimiausiais metais didelis dėmesys bus skiriamas į rezultatus orientuotam valdymui viešojo administravimo subjektuose tobulinti.

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Teikdama 2018 metų veiklos ataskaitą, dėkoju Įstaigos darbuotojoms, Savivaldybės merui, kontrolės komiteto nariams už bendradarbiavimą ir supratimą, mums atliekant įstatyme nustatytas funkcijas.

Savivaldybės kontrolierė

Daiva Bružienė